

"HER ŞEY KIRMIZI, HER ŞEY SARI
Adalet, özgürlük, aydınlık, ıstık, Umud..."

ALİ RIZA DEMİR

"Kime ez?

Kurdê serfiraz

Dijmînê dijmîn

Dostê aştiwaz

Ez xweş mirovîm

Ne hîrç û hovîm!

Le çîblîm bê şer

Dijmîn naqr der.

Bav û kalê min

Dijîn tev serbest,

Naxwazîm bijîm

Ta ebed bîndest.

Kime ez? "

"Kîmîm ben?

Onurlu Kürdüm

Düşmanın düşmanı

Barışseverlerin dostuyum

Uygar insanım

Ne ilkelîm, nede yabani!...

Ne yaparsam savaşılmıyor

Düşman memleketinden çıkıyor

Benim atalarım

Hep özgür yaşadılar

Köle olmak istemiyorum

Sonsuza değin!...

Kîmîm ben? "

Cigerxwîn

Kürsüde şiir okuyan adam gururla başını kaldırıp, bakışlarıyla dolmuş salonun içinde.

Az önce direnişin onur bandını kuşanmış, andını içmişti. Şimdi kürsüde direnişini anlatıyor. Anadolulu halkını, özellikle Kürt halkını kurtuluşun yoluna, derime çağırıyordu. Ana dili Kürtçeyle konuştuğunda alkış cümleleri salondaki kitlelerin üzerinde bir şiir etkisi yaratıyordu. Kulakları okşuyordu.

Ne gazeteciler vardı salonda, nede televizyon kameraları, ama o söylediği her sözün, yaptığı her çağırının Anadolu halklarına ulaştığını, Türkiye devriminin gelişiminde karşılığını bulacağını çok iyi biliyordu.

Gözlerindeki ışıık, sesindeki güven, duruşundaki asalet anlatıyordu bunu.

30 gündür açtı. Buna rağmen her hangi bir yorgunluk belirtisi, sesinde en küçük bir kırılma, bitkinlik yoktu. Aksine, o tarihinin coşkusu onuda ha bir kabına sığmaz kılıyor, kalbinin güm güm atışıyla alev alev yanıyordu gözleri. Sanki birazdan elinde tuttuğu pimi çekilmiş bombayı halk düşmanlarının üzerine savurup, belinden çektiği silahıyla mermi yağdıracak gibi duruyordu. Evet pimi çekilmiş bir bomba vardı sahiden: Yüreği...

Biraz seyrelmiş saçları, otuz gündür kesmediği sakalı belki aldığından biraz daha yaşlıymış gibi gösteriyordu konuşurken. Açık tenli, kumral Kürt yiğidi, sol yumruğunu havaya kaldırarak önderini ve partisini selamladı. Önünde duran kürsüden uzaklaştığında - birazda otuz gündür aç oluşu nedeniyle zayıfladığından - daha bir uzun boylu göründü yoldaşlarına. Selvi dalı gibi yukarıya kalkın iki koluda ha bir güçlüydü sanki; üç parmağını katlayıp işaret ve orta parmağıyla o anlamlı işareti yaparken. Bu, Zafar demekti.

Bundan yüzerce - binlerce yıl önce, eski zamanlarda, insanları siyasetçiler, sanatçılar ve savaşçılar olarak ayırırlarmış. Devrimciler genelde bu özelliklerin üçünü de kişiliklerinde taşırlar. Kimi zaman biri,

biraz daha öne çıkar, kimi zaman diğeri. O, sanatçıdır ve siyasetçidir de, ama en çok Savaşçıdır.

Bir eski zaman muharebesini gözünüzün önüne getirin. Hınca hıncı bir vuruşmanın sürdüğü cenk meydanında O, tüm niteliklerini bileğinde, kılıcında toplayarak düşmanlarını yara yara ilerleyen, vurduğunu düşüren, darbe aldığı anda ah-vah etmeden bunu göğüsleyen bir eski zaman savaşçısı gibidir. O meydana kazanılan zafer, galip ordunun adına, komutanınaya zılacaktır. Vurulup düştüğünde yada zaferi gördüğünde, belki onun adı kendisi yütlerce savaşçının adıyla birlikte anılacaktır, belki de silah arkadaşlarının dışında pek duyan olmayacaktır. Ama Zafer Onundur. Bir komutan çok nitelikli de olsa O'nun gibi savaşçıları yoksa, sözünün hükmü yok derecesindedir.

O'nu şiir okurken görebilirsiniz, yada bir toplantıda siyaset konuşurken.. Ama en çok savaşçıdır gene. Şiir okurken de siyasi konuşmalar yaparken de savaşçıdır.

Savaşçı olmak temel niteliklerin çok dışında şeyler istemez. İnanç, bağlılık, cesaret, fedakarlık... daha sayabileceğimiz birçok şey esas olarak dâhil nimli bir savaşçının temel nitelikleridir aynı zamanda. Bu böyledir ama sadelik hiç bir zaman bir savaşçıyı küçültmez. Aksine verdiği savaşın doğruluğu ve haklılığıyla bütünleştirdiğinde bu nitelikler onu çok onurlu bir noktaya taşır. O, verdiği deşirimi savaşta kavrayan, mücadelelenin kendisinden beklediği her şeyi ona sunmaya çaba gösteren, bu uğurda canını dahi esirgemeyen bir savaşçıdır.

Savaşçı, savaşta ete kemiğe büründüren, onun

harcına kendi kanını katan kişidir.

O Ali Rıza'dır.

Size O'nu anlatacağım.

Ali Rıza kürsüde o konuşmayı yaparken o-
kuduğu Kürtçe şiirde "Kimim ben?" diyordu. O bunu
söylerken konferans salonundaki onlarca kişi O'nu
düşünüyordu "kimdir" diye. Belki birçoğu ilk kez
dinliyordu O'nu.

Son bir iki sene içinde tutuklanan kişiler
O'nun ölüm orucu direnişçisi olacağını öğrenmeden
önce, onların pek dikkatini çekmemiştir Ali Rıza. "Gö-
rünmez adam"lardan biridir. Görenlerde ya sporda
görmüşlerdir, ya güreş turnuvasında. İstese de öyle
uzun uzun sohbetler edecek vakti olmamıştır. Ço-
luşma arkadaşı değilseniz, çok çok yemekte yada
korudardan geçerken görebilirsiniz ancak.

Ölüm Orucu direnişçisi olduğunda tüm hapis-
hane kitlesi tanıdı O'nu. Ama O'nun yaşantısı 2000
yılında başlamadı elbet. Öncesi vardı.

9 Kasım 1973'te Adıyaman - Merkez'e bağlı Gök-
çay (Karikan) köyünde doğdu Ali Rıza. Çiftçilik ya-
pan, tütün üreticisi Kürt-Alevî bir ailenin çocuğu
olan Ali Rıza, ilkokulu bitirdikten sonra sınavla ka-
zandığı Yatılı Bölge Okuluna Malatya'da başladı.

Kürdistan bölgesinde "eğitimi yaygınlaştı-
mak" söylemiyle kurulan Yatılı Bölge Okulları, esas
olarak küçük yaştaki çocukları kültürel olarak
ailesinden kopararak Kürt kimliğini yocketmeyi
ezmeyi amaçlıyordu. Ali Rıza bunu yaşayarak öğren-
di.

Yatılı okulda okurken müdür odasındaki tele-

fonu kullanarak haftada bir kez ailesiyle pörüşebiliyordu. Türkçe bilmeyen annesiyle Kürtçe konuştuğu için okul müdürü önce telefonu kapatır, daha sonra da döver Ali Rıza'yı. "Ceberrut Devlet" ile ilk olarak yaşadığı bu baskılar nedeniyle tanışır. Kendini de böyle böyle tanımaya başladı Ali Rıza. Karşılaştığı baskılara karşı koyabileceğini öğrendi. Başını dik tuttu hep.

Liseyi bitirdiğinde yeni bir dünyanın kapıları açılıyordu Ali Rıza'nın önünde. Üniversite sınavında geçtiği başarı açmıştı bu kapıyı.

Tutunamayanı yutan, yokeden, ezen bir şehirdi bu "toşu toprağı altın" dedikleri şehir. Bununla birlikte kavraya gönül verip bir büyük sevdeyle sokaklarını adımlayanları da kucaklar, baş tacı ederdi ama.

İstanbul'un hükmü geçmez Ali Rıza'ya, dişi kesmez. Ana dilini kendisine unutturmaya çalışanlara inat, kimliğine sahip çıkmış yeniden öğrenmişti. Direnmeyi de, yeri geldiğinde kavraya tutuşmasını da biliyordu çünkü. Onun için ezilmedi koca şehrin karmaşasında.

O yıl Amerikan picleri bombalar yağdırıyordu Irak halkının üstüne.

O yıl da zorbalığa karşı direnenler vardı kavrayanın başkentinde. Gün oluyor caniler - halk düşmanları cezalandırılıyor, gün oluyor birkaç emperyalist - faşist odakta halkın adaleti bomba olup patlıyordu.

İstanbul'a ayak bastığında böyle bir şehir karşıladı O'nu.

Üniversiteye girdiği yıl tanıştı Dev - Genç'le.

Dev-Genç'liydi artık. Kısa bir süre legal alanda mücadele verdikten sonra illegale çekildi.

Polis Ali Rıza'yı mimlemeyeden o illegalde faaliyetlere başladığından rahat çalışma alanı buldu bu alanda. Okulda asılan her pankarta onunda emmaği geçti. Devrimci kimliği açığa çıkmadığı için polis bildik tanıdık kişileri gözaltına alırken Ali Rıza'nın varlığından dahi haberi olmadı. Bu sayede Ali Rıza uzun zaman faaliyet yürüttü.

Tutsak düştüğünde silahlı bir birimde görevliydi.

Tutuklandıktan sonra bir süre Bayrampaşa Hapishanesinde kalan Ali Rıza 95 yılında, yapılan direnişin kazanılması sonrasında Ümraniye Hapishanesi'ne sevk oldu.

Daha Hapishane kapısında başlayan işkence ve saldırılar koşuşlarda da sistematik olarak devam etti. İrili ufaklı birçok irade çatışmasının ardından 13 Aralık saldırısı gerçekleşti. Direnişle püskürtülen katiller 4 Ocak 96'da yeniden geldi. Kanla boyandı koşuş duvarları. Mecit, Rıza, Güttelün, Orhan ölüm süzleşirken Ali Rıza ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

Ümraniye katliamından yaklaşık 6 ay sonra büyük bir direniş daha başladı. Mayıs ayında Süresiz Açlık Greviyle başlayan direniş 45. günde ölüm orucuna dönüştü. Birinci ölüm Orucu ekiplerinin açıklanmasından kısa bir süre sonra Ali Rıza ikinci ekip direnişçilerinin arasında bandını kuşandı. Ve direnişin 69. günü yoldaşlarıyla birlikte zafer hatayını çekti.

Ali Rıza direnişlerle varolup, onlarla büyüdü güçlendi. Taa müdür odasında yediği ilk tokada kadar dayanır bunun peşmiş. Savaşçı kişiliğiyle Ümraniye Hapishanesinde yaşanan bütün direnişlerin içinde oldu. İnancını, tecrübe - birikimini büyüttü.

Her sabah spora çıkıyordu. Doğrusu şu ki zaman zaman yoğun tempounun onu çok yorduğu, sandalye üstünde uyukladığı da alıyordu. Yorucu tempo elbette ki salt sporla ilgili değildi. Ali Rıza aynı uğraşa emek veren dair bir ekibin içinde tünel kızıyordu. Her gün spora çıkmasının da bir yanı fişki anlamda diri - dinç kalma isteğiyle, bir diğer yanında hiç değilse bu şekilde biraz kitlenin içerisinde olup, yürüttüğü tünel faaliyeti ve diğer çalışmalar nedeniyle "nerede bu adam" merakının önüne geçmekti.

Tünel faaliyeti hapishanede mutlak gızelilik iste yen, dostta da, düşmanada kesinlikle renk verilmemesi gereken bir faaliyettir. O'ndan beklenenlerin, uyması gereken kuralların Ali Rıza'yı esasında fazla zorladığı söylenemez. Çünkü bu niteliklerin hepsine, verdiği savaşın içinde sahip olmuş, hep daha iyisi için çabalamıştı Ali Rıza. Halkınin sahip olduğu değerleri ve gelenekleri mücadelenin gerekleri, savaşın katı kurallarıyla yoğurdu O.

Savaşın kuralları o savaş içinde ortaya çıkar, somatlanır, uygulanır. Bir savaşçı için kurallar vazgeçilmezdir. Kuralların gözardı edildiği noktada bozarsızlık ve yıkım, dahası katliamlar meydana gelir. Ali Rıza da yaşayarak, tonik olarak, okuyarak öğrenmişti bunları. Ve özümsemiş, bütünleşmişti onlarla. Disiplini tüm yaşamaına, yatışından - kalkışına uygulayan,

benliğinde yaşatan bir yapısı vardı. Saatinde yatar, saatinde kalkar; belli bir saatte bir yerde olması gerekiyorsa, ne olursa olsun orada olur. Yorgun, uykusuz, meşgul vs. bunlar önemli değildir onun için. "Orada olunacaktır" olur. İşini tam yapar.

Herhangi bir konuda savsaklamaya ne kendisi için tahammül eder, nede bir başkası için. Eleştirir, kızar. Bu yanıyla taviz vermez. Liberal davranmaz. Otoriterdir. Kesinlikle uyumsuz, aksî vs. değildir ama.

Ali Rıza'nın kullandığı bir elektronik daktilo vardır. On pamak daktilo kullanıyordu. Kısa süreli bir program dahilinde bize daktilo kullanmasını öğretmesi gerekiyordu.

Ali Rıza okullarda okutulan iki farklı daktilo dersi kitabından da faydalanarak küçük bir broşür hazırladı. İşine özen, verdiği değer, önem, altı üstü 10-15 gün sürecektir bir daktilo çalışmasına böyle yansımıştı.

Çalışmalar başladığında katılması gereken yoldaşlarımızdan düzenli gelmeyenlerin okuyunu gördü. Oysa daha başından koymuştu kuralları. Tekrar uyardı ve bir daha gelmeyen olursa gruptan çıkaracağını söyledi. Zaten 6-7 kişilik dar bir gruptuk. Söylediğimi yaptı ve düzenli gelmeyenleri çalışmadan çıkardı. Çalışmadan çıkarılanlar yönetici yoldaşlarımızdandı ama o karşısındaki insanın konumuna göre değil tutumuna göre veriyordu kararını.

Elektronik eşyalara özel olarak ilgisi bulunmakla birlikte, aslında kullandığı herşeye karşı devrimci bir merak taşırdı. Daktiloyu sadece kullan-

makla yetinebilecek birisi değildi mesela. Söker, içine bakar, kurcalar, inceler, her yanıyla tanımak isterdi. Ve bunun çok da faydasını gördü. Bazılarına tamir edebiliyordu böylece.

Elinize silah verildiğinde onu kullanıyorsanız, perakli bakımını yapıyorsanız, gereğini yerine getirmiş olursunuz belki ama eğer onu söküp, inceleyip, iyice tanıyorsanız, bir yeri bozulduğunda ne yapabileceğinizi, nasıl yapabileceğinizi konusunda kafa yoruyorsanız, en ince ayrıntılarına kadar vakıf olmaya çalışıyorsanız, işte o zaman Ali Rıza gibi nitelikli bir bakış açısını yakalamış olursunuz. Güzel olanıda böyledir. O'nun bu özelliği birçok yoldaşına örnek gösterilir.

O'nu tanıyanlar ilkten soğuk, uzak vs. değerlendirmeler yapabilir. Yanılırlar. Tanıdıklarında o görünüşünün biraz mizacımdan kaynaklandığını görür, ince esprilerini yaptıktan sonra patlattığı kahkahayı duyduktan sonra eski önyargılarını bir kenara bırakır ve O'nun yoldaşlığını dayasıya yazarlar. Tanımanız gerek bir bunun için.

Doğrudur. Ali Rıza savaşçı doğasının getirdiği bir özellik olarak birçok şeye ak-kara mantığıyla bakar. Arası yoktur onun için. Var mısın- yok musun, iyidir yada kötüdür. Ara renkler ona göre değildir özcesi. Bu özellikleriyle dışardan bakıldığında sol-sekter, ucuz kestkinlik yapan biri sanılabilir. Değildir. Derinliğine bakıldığında onun ak-kara mantığıyla yaklaştığı konulara gerçekten öyle bakmak gerektiği kabul edilecektir. Birçok zaman olur ki balta gibi bir düve kestkin olmak gerekir. Pistiği kökünden koparır.

atmak gerekir. En küçük pürüze yer verilmemeli-
lidir. Bunu da savaşılarak öğrenmiştir Ali Rıza. Yoksa
incelikten yoksun olduğu için falan değildir bu özelli-
ği. Yerli yerinde olması gerektiği gibidir.

Hemen hemen her zaman sakin ve soğukkan-
lıdır. Coşkusu da hüsnü de ölçülüdür. Duygularını da
disipline etmiştir çünkü. Aşırılığın-abartının zar-
manla tehlikeli birer hastalığa-zaafiyete dönüş-
tüğünü bilir. Sevgisi sarıp sarmalar; kını yakar-
yıkarc. Böyledir Ali Rıza, ama ölçülüdür hep.

Tanıştığınızda ilk anda hemen çarpan, etki-
leyen, tutulup kalacağınızı, sizde hayranlık yaratacak
bir insan değildir. O'nunla paylaştıkça, O'nun yazamı-
nı gözlemledikçe öğrenirsiniz, seversiniz, saygı du-
yarsınız. Böyle etkiler sizi. Yavaş yavaş işler içini-
ze.

2000 yılının başlarında yapılan ilk ölüm orucu
gönüllüleri toplantısında O da vardı. Gözlerinde bir
ışık, yüzünde belli belirsiz bir tebessüm... gururluy-
du. Daha ilk toplantıda o ekibin içinde yer alacağını
gönülden inanıyordu belli ki.

Devam eden aylar, özelliği sıcak yoldaş soh-
betlerini doya doya yaptı. Dinledi, konuştu-anlattı,
paylaştı.

Hapishanede, aynı hapishanede insan birbirini
özelermi? Özer. Ali Rıza uzun zaman tünel faaliyet-
ti içerisinde bulundu. Geri kalan vaktinin de büyük
bölümünü daktilo başında geçiriyordu. Ayaküstü soh-
betleri saymazsak çalışma arkadaşları dışında
kalan diğer yoldaşlarıyla sohbeta uzak kaldı biraz.
Özledi, acıktı.

İşte bu toplantılar, çalışma araları, öğlediği şeyler için bulunma fırsatı. Birçok kişi onu gerçek anlamda bu toplantılarda, sohbetlerde tanıdı. Ağız dolusu güler, sözünü sakınmadan dobralıca konuşurdu. Öyle muğlaklıklara pek yer bırakmaz. Konuştuğu zaman çerçevesini çizer, köşeli konuşurdu. Düşüncelerindeki netliği, sadeliği konuşmasına yansıtıyordu. Böyle sevdi onu.

Bazı laflar etmezdi. Ümranıye Katliamında (96) şehit düşen yoldaşı Mecit'in deyişiyle "bedava, bedeva konuşanlardan" değildi. Genellikle azeve öz ama inanarak konuşur, o inancı karşısındakine aşılamaııı becerirdi.

Gönüllüler toplantısındaıııydık. Konumuz "hayallerimiz" üzeriıııeydi sanırım. Ali Rıza cenazesinin nasıl olacağını, bu konuda düşünöğüğü şeyleri anlattı. Önce gültümseme ile başladım dinlemeye. Konuşmasını bitirdiğinde ise şaşkıındım. Öyle üzerine düşünölmenden, bir çarpıda kurgulanıp anlatılan birşey değildi çünkü anlattıkları. O kadar ayrıntılı anlatıyordu ki: köyünü, gömölmek istediği yeri hiç görmemiş olsam da göztümün önüne getirebiliyordum. Gömölmek istediği yer bir tepeydi. Tepenin herhangi bir yeri değil, adım adım ölçmüş gibi tarif ediyordu. O tepeden neresi görünür, manzarasını, özelliklerini, herşeyini düşünmüş- kurgulamış. "Hayır" diyor tepenin o tarafı olmaz! Hem manzarası güzel değil, hem çok rüzgar alır, tepenin öteki tarafı olacak" Böyle anlatıyordu. O, sözlerini bitirdikten sonra sanırım herkes O'nun ya bu direnişin zaferini göreceğini yada şehit düşeceğini biliyordu. Direnişe kilitlenmiştik çünkü.

kü. Bunu çok iyi yansıtıyordu.

19 Aralık'a kadar geçen günler, yani Süresiz Açlık Grevinin başlaması, Ölüm Orucu 1. Ekim'inin açıklanması, Ali Rıza'nın bandını kuşanması ve artık günlerin sayılmaya başlanması... Onun için bu süreci birkaç kelimeyle özetleyebiliriz belli: Dinginlik, huzur, güven, mutluluk...

19 Aralık: Kararlılık, cüret, kin, yine huzur, yine güven, yine dinginlik... Hiçbir hayal kırıklığı, hiçbir maral bozukluğu, hiçbir boşluk yaşamadı. Düşmanın sızabileceği hiçbir çatlak bırakmamıştı çünkü. Onca gözdağı, tehdit, işkence, ölüm Ali Rıza'da da kalın bir direnç duvarına çarpı.

Nasıl İstan bul'a ilk ayak bastığında kendisini yutmaya hazırlanan koca şehrin dişleri onu kesmediyse, zulmün demir ötkesi de o çelik leblebiyi ezmeyi başaramadı. Hepsini Ali Rıza'nın direnç duvarına çarpıp tuz-buz oldu.

Tecrit günleri böyle başladı. Acıları göğüsleyip ateşlerden geçerek, şehit yoldaşlarını yüreğine gömüp kinini büyüterek, işkenceleri yaşayıp hesabının sorulacağına inanarak, zafere daha bir sıkı kenetlenerek...

Tecrit yoksunluktur. En başta "insan" gelir yoksunluklukların. Ali Rıza özelemini, öfkesini, çöşkusunu... tüm duygularını birlikte kaldığı iki yoldaşıyla paylaştı. Hasretini notlarla, mektuplarla gidermeye çalıştı.

F Tipi hapisaneler, - yapısı - işleyişi - koşullarıyla - belirsizliklerle doluydu. Belirli olan birşey vardı sadece: Direniş - Ali Rıza iki ayı aşkın

bir süre önce başladığı direnişini sürdürdü elbette ama bununla kalmadı. Koşullar heryanıyla zorlanmalı, direniş her hücredeilmek ilmek örülmeli, yazatılmalı, büyütülmeliydi. Örgütledi, yönlendirdi, öğretti. Direniş daha güçlü kılmak için ne yapması gerekiyorsa yaptı.

Direnişini sürdürdüğü hücrelerde birçok saldırıya maruz bırakıldı Ali Rıza kimi zaman alın bantlarıyla bitmek için hücrelerini basıp saldırdılar, kimi zaman zorla revire götürerek müdahale atmeye, serum talimaya çalıştılar. Güçlüydü. Direncini bir an olsun kaybetmedi.

Hastaneye götürüp getirdiler birçok kez. Sürekli zorla müdahale tehdidi altında tutuyorlardı O'nu. Bu dayatmalara rağmen Ali Rıza'nın pürüzsüz direniş karşılarında aciz kalıyorlardı. Yine hastaneden geri getirmek zorunda kaldıkları bir gün, O'nu yoldaşlarıyla birlikte kaldığı hücreye değil bir başka hücreye koydular. Bu kez siper arkadaşlarıyla birlikte kalıyordu. Olan için değişen pek birşey olmadı. Direncini, umudunu aydınlığını çevresine yaymaya devam etti.

Devrimcilik bir yanıyla da iz bırakmaktır. Siz devrim mücadelesinde önünüzde yürüyenlerin izlerini takip edersiniz. İzlerin belirsizleştigi yerde derinleştirir, önünüzde çıkan taşları ayıklar, ardanızdan gelenlere daha derin, silinip kaybolmaya caka bir yol açmaya çalışırsınız. Böylece yolun silinip kaybolmamasından öte, her yeni yolcunun daha hızlı yol almasını sağlarsınız.

Ali Rıza geçtiği her yerde iz bırakmış, birlikte yürüdüğü herkesin gönlünde yer etmiş, etkilemiştir.

Ardarda şehitler verilme devam ediyor, O'nun yü-

rüyüşü sürüyordu. Attığı her adımda izleri derinleştiriyordu. Ali Rıza'yı buradan tekrar hastaneye kaldırdılar ama izi kaldı. (Birlikte kaldığı siper arkadaşlarından biri, dahil olduğu siyasi yapı ölüm Orucu direnişini bıraktıktan sonra bu politikayı eleştirerek direnişi sürdüren parti-cephe saflarına katıldı. Bunda Ali Rıza'nın yarattığı değerler tartışmasız derecede etkilidir.)

Ali Rıza hücrede, revirde, hastanede... kendi direnişinde boşluk bırakmamanın ötesinde, çevresindeki boşluklarında öldürmeye çaba sarfetti. Yol gösterdi. örgüt oldu.

Son defa hastaneye kaldırıldığında müdahaleyi reddetmesine rağmen geri getirmediiler hapishaneye. Direnişini burada devam ettirdi

Uzun mapus yıllarında yanına uğramayan ailesi O ölüm orucu direnişine başladıktan sonra ziyarete gelmeye başlamıştı. Ali Rıza'yı desteklemek şöyle dursun, her gelişlerinde iradesini kırmaya, direnişi bırakırmaya çalışıyor, kimi zaman yalvar yakar olup gözyaşı döküyor, kimi zaman feodal bağlarını kullanarak sert çıkmaya çalışıyorlardı.

Hastaneye kaldırıldığında da bu tavırlarını sürdürdüler. Düşman da zaten aileleri bu yönde etkileyip direnişçiler üstünde baskı kurmaya, psikolojik olarak yıpratmaya çalışıyordu.

Ali Rıza'nın günleri ilerliyor, başında beyaz gömlekli cellatlar fırsat kolluyor, dört dönüyorlardı serumu takabilmek için. Bilinci açık olduğu sürece "tak serumu çıkar serumu" uygulamalarının o'na kor etmeyeceğini de ha önce hastaneye kaldırıldığında kanıtlamıştı onlara.

Kimi seferinde dişleriyle, kimi seferinde ayaklarını kul-
lanarak serum hortumunu çıkardı - şişeyi yere düşürüp
parçaları. Velhasıl artık doktorlarda bitiyordu O'na ter-
la müdahale yapmakla sonuç alamayacaklarını.

Ailesi onur, ahlak gibi insanı insan yapande-
ğerleri çoktan ayaklar altına almış, sinsi tezgahkırı-
nı kurmuştu ona karşı. Başka ana-babalar evladı için
ölümlere yatarken; onlar, kendileri için, halk için, ide-
alleri için ölmeyi göze alan Ali Rıza'nın karşısında
düşmandı şimdi. Ali Rıza'nın haberi yoktu bu planlar-
dan. Haberi olsaydı tereddütsüzce kovardı yanından.
O hala ailesine emek veriyor, konuşuyor- anlatıyor, on-
ları direnişin yanında belli bir noktaya taşımaya ça-
lışıyordu.

Kandırdılar Ali Rıza'yı. Aldattılar. Bilinci get-
tirer yaşamaya başladığında serum taktirip, Ali Rıza'ya
yalanlar söylediler.

Onlardan böyle bir alçaklığı beklemiyordu. Belki
de tek hatası buydu.

Hapishaneye geri getirildiğinde aldatılmışlığına
işyan etti. Ailesinin gerçekliğini, yapısını düşününce
çok beklenmeyecek bir tavır değildi yaptıkları soy-
suzluk. Ama O yaşadığı toprağın insanına, değerleri-
ne, geleneklerine güveniyordu. Ailesi bu güveni boşa
çıkarttı ve aldattı Ali Rıza'yı. Aldatılan aldanan kim-
dir gerçek te? Bunu da Ali Rıza öğretti onlara. Onur
bandını kuşandı yeniden ve devam etti direnişine.

Tekrar direnişe başladıktan kısa süre sonra
oligarşinin müdahale ederek sakat bıraktığı gazi-
leri serbest bırakarak uyguladığı tahliye rüşveti
politikası gündeme geldi. O da serbest bırakıldı.

Dışarı çıktığında ailesinin diğer fertlerine uymadan, onurluca Ö'nu sahiplenen kardeşinin yardımıyla direnişine ara vermeden Armutlu'ya ulaştı.

Sonra...

Sonrasını, bu destan kahramanının son günlerini, canlı tanıklıklarla yazılan "Yaşamak İçin Öldükler" kitabından aktaralım.

* * * * *

Zehra'nın şehitliği hainin gözünü korkuturken aynı günlerde yeni yeni direnişçiler katıldı uzun yürüyüşe. Kuşatmalardan, işkencelerden, katliamlardan geçip geldiler. Kuşatılmış mahallenin yolunu tuttular. Üçer bezer geldiler. Onlar, iki yol ayrımındaki tercihlerini birincisinden yana yaptılar.

O ana kadar uğruna bedeller ödemediği, acılar yaklıklar yaksunluklar çektiği, güzelliklerini mutluluklarında yaşadığı değerlerine, düşüncelerine sırtını dönmeyenler direnişe koştı. Onlarla birlikte, ziyarete gelenlerin uğraması gereken bir direniş evi daha açıldı. Ferhat, Dursun Ali, Özkan, Hüseyin, Ali Rıza, Halil... Onur bayrağını ayaklar altından alıp yüceltme, kendilerini yeniden yaratma savaşıydı bu aynı zamanda. Sonraki günlerde onlara katılan Gülay, düşüpte yeniden ayağa kalkmanın, ihanetin sınırında kendine utanan eli tutarak çıkıp kahramanlaşmanın timsali oldu. Hepsisi eğri yürüyorlar, dengelerini sağlayamıyorlar, konuşmaları zorlaşıyordu. Net olan birşey var, o da kafalarının içindedikiler. Çok neseli ve uyumlu bir gurup olmuştuk bu

avda kalanlar. Hemen hepsi ailesiyle sorunlar yaşararak geldi. Armutlu'ya. Yine de peşlerini bırakmayanlar oldu. Ali Rıza'nın ailesi, son ana kadar Ali Rıza'yı kirlite bilmek için ellerinden geleni yaptılar. Ali Rıza'nın eriyen bedenine, gidip gelen bitcinin zayıflamasına rağmen büyük bir güçle karşılarında durması sonucunda amaçlarına ulaşamadılar. Üstelik uzun hapislik yıllarında bir tek gün olsun görüştüğe gitmeyen bir aileydi.

Bir gece Ali Rıza'yı direnişi sürdürdüğü evin kapısının önüne çağırılmışlar. Evin sahipleri de, aileleridir, özel konuşmak istiyor olabilirler düşüncesiyle içeri girmişler. Ki, ailelerin geri yanları düşünüldüğünde, sonraki günlerde bu tür zayıflıklara izin verilmeydi. Direnişin iradesi ailelerin bencilliklerine, çakukları üzerinde mülkiyet hakkı iddialarına teslim edilemezdi. İşte o gün, Ali Rıza'nın küçücük kalması bedenini kucakladıkları gibi arabaya attılar. Sonrası... Ali Rıza yolun ortasında yerlerde yuvarlanarak, götleri yollar içinde geri döndü.

Polis buluyor, örgütüyor ve gönderiyor aileleri direnişçilerin üzerine. Herşey direnişi kırmak, zayıflatmak için. Bunun için sadece Ali Rıza'nın değil, direnişi anlamayan tüm ailelerin kapılarını çaldılar. "Öğlünüzü, kızınızı kurtaralım" dediler. 19 Aralık'ta kurtarıldı ya! (syf: 253-254-255)

(....)

... Arkasındaki eksordan şimendifer gibi durman çıkaran, koyu yeşil panzerin ağır ağır ilerlediğini gördü. Son günlerde sık sık mahalle içine giriyor, sokak aralarında dolaşıyor taciz etmeye çalış-

şıyorlar. Mahalle girişindeki abluka da öncesine göre sıkılaştı, gidip gelenlere ahiret soruları, detaylı raporlar dayatılmaya başlandı.

- Bu panzerde abluhanın sokağımıza yansıyan boyutu diye kendi kendine konuştu Fidan ve yere tükürerek girdi içeri.

- Panzer mandası geçiyor yine dedi, merakla bakan Sevgi'ye.

Sinirlendi sevgi. Başını bir aynaya bir buyana sallayıp cik cik çektii.

- Ölümü öldürmeye mi gelmişler? Acizler!

Aynı sese mahalledeki diğer direniş ailelerinde günlük faaliyetlerine dalmış olanlarda çıkıp bakmışlardı. Masanın üzerine yaydığı elektronik devreleri elindeki torna vidayla miniciklayan Ali Rıza iştifini bozmadı. Kendisine yardımcı olan Hakan yoldan geçen bir polis panzeri olduğunu söylediğinde de herhangi bir belirti vermeden, önündeki işine devam etti. Bugün bu ikinci radyo tamiri. Artık evedeki bozuk musluk, teyp, radyo tamiratları bitmiş, küçükarmutlu yoksullarından da tamir için radyolar, teyp ler gelmeye başlamıştı. Elinde uğraştığıda Fadime'nin küçük el radyosuydu.

Ümraniye'de direnişe başladı Ali Rıza. Sonra F tiplerini yaşadı ve tahliye edildikten sonra da ihaneti elinin tersiyle iterek, tıpkı Bahri gibi ailesiyle de çatışarak geldi buraya. Üstelik a-bisi hastane odasındaiken, O'nun bilincinin zavıf düşmesinden faydalanarak aldatmıştı. Kürtü. Kürt halkının acısını en derinden hisseder, hissettiklerini, Ahmet Arif'ten, Nazım'dan ve hapis hane

den yoldaşı Ümit İlter'den okuduğu şiirlerle anlatırdı. Kendi halkının değerleri bilince çıkarmış, kürdün özgürlük tutkusuna vurulan prangalara öfke duyuyordu. "Milliyetçilikten, aşiretçilikten ne de çok çektin halkım" derken, halkın yücelence yıldır çektiği ihanet acılarını, kıyımları, katliamları iliklerinde hissediyor Ali Rıza.

Teknik işlere yatkınlığının yanı sıra, direnişçülerinin bilgisayarcılığı ile ilgili sorunların da teknik danışmanı. Kendi çabasıyla öğrendiklerini öğretebilmek için yorgunum şuram geçiriyor demeden anlatır.

Elindeki tamir işine öyle bir dalmıştı ki, Sultan'ın birkaç dakikadır kendisini izlediğini farketmedi. Sultan'da ayaklarının ucuna basarak girmiş, sessizce, sabırla çalışan Ali Rıza'yı izlemeyi tercih etmişti. Her zamanki gibi oda düzenli, herşey yerli yerinde. Buraya yerleştiğinde ilk işi evin genel düzenliliği ve direnişin disiplini olduğunu bildiğinden Sultan içeri girdiğinde nasıl bir manzara ile karşılaşacağını artık biliyor. Bosvermişliğe, dağınıklığa yer yok Ali Rıza'nın yaşadığı yerde.

- Hoşgeldin Sultan. Farketmedim geldiğini.

- Yok yok ben farkettirmedim. İtalya ve Almanya'dan iki ayrı heyet geldi, buraya da uğrayacaklar, haber vereyim dedim.

- Ben dillerini bilmem ki! Ama olsun ortak dilimiz var ya! Kalkıp taa ornlardan geldiklerine göre., ilerici insanlardır, belki de sosyalist ha, ne dersin?

- Belki!

- Biz dün yanın her yerinde aynı dille konuş-

yoruz Sultan. Filistin'de, Kolumbiya'da, Nepal'de
Türkiye'de, Kore'de, Vietnam'da. Dünyanın en
geniş coğrafyasında konuşulan dil bizimki oldu-
ğu Amerika halkları teslim alamaz. Biri biter di-
renişlerin ötekisi başlar. Zulüm vurdukça bağırır-
ız, sinemizden çıkan sesler yankılanır uzaklar-
da. Mesela şimdi Amerika beni teslim alabilir mi?
En fazla öldürür. O zamanda teslim almış olmaz-
ölümü göze alan insanı yine bilecek, teslim ala-
bilecek hiçbir silahları yok. Ben Ümraniye'de gör-
düm. Ellerinde her türlü silah vardı, ama beni ye-
nemediler. Katlettiler, vurdular, kırdılar, kurşunladılar
ama yenildiler. Sultan. Daha bugün yenildiler, da-
ha bugün. Nerelere gittik yine. Neyse beni etrafı
biraz toparlayım. Biz Türkiye devrimciliğinin ayra-
sıyız. Aynamızda en küçük bir leke olmamalı. Her
şey bu görkemli direnişe layık olmalı.

- Arkadaşlar yaparlar, sen yorulma...

- Olurmu, benim elim tutuyor, yatağa düş-
medim hala. Senin işin vardır lafa tutmayım.

(sfl: 273, 274, 275)

İhanetlerden güç alıyor direniş mahallesini
abluka koya alanlar. Çoktandır fırsat kolluyorlar sal-
dıra bilmek için. Tacizler, tehditler, mahalle halkına
işbirliği teklifleri, yıldırma girişimleri bir bi-
rini istiyor. Hiçbirinden sonuç alamıyor ama boş-
durmalarını ve kabullenmelerini beklemiyor direniş-
çiler. Saray odalarında halka, hakkını arayanlara
karşı planlar yapan, provokasyon tezgahlarını yüz-
yillar boyu işleten Osmanlı'nın mirasını devralanların

bugün de masa başlarında yeni planlar kurduklarından eminler. Kimbilir şimdi hangi döner koltukların önündeki büyükçe masalara küçük bir mahallenin haritası serilmiştir. Hangi puştun namlusuna yağlı kurşunlar sürülmeye hazır bekliyordur.

Bekledikleri fırsatı bu kez de Ali Rıza'nın ailesinin savcılığa verdiği dilekçe ile bulduklarını düşündüler. Direnişi kendi iradesi ile sürdürdüğünü belirten ifadesini, yürüyecek durumda olmamasına rağmen gidip kendisi verdi savcılığa. Ama onlarca devrimcinin katili polis şefinin hevesi bitmedi daha. Hukuk benden sorulur, savcı kim, mahkeme kim ki diyen polis şefi, ben kendim göreceğim Ali Rıza'yı diye tutturdu. Kanunsuzluğuna izin verilmeyince oblukayı daha da sıkılaştırdı. İstanbul'un ortasında bir gecekondu mahallesinde devlet-i alinin kanunlarının dahi hüküm süz kaldığı günler yaşanıyor. Kanunlarında, hiçkimse'nin haksizliğe karşı direnme hakkı yok demiyor ama, onlar direnmeyecek diyor.

(syf: 362)

.... Ali Rıza uzatılan mikrofonu aldı. Kürsü olarak kullanılan yere gitmeyi tercih etti. Yavaş adımlarla "Kahramanlar ölmez, halk yenilmez" pankartının önüne geldi

- Tam 318 gündür biz konuşuyoruz. Biz tüm baskılara karşı hiç bir iradenin, hiç bir gücün halkı, halkın işinden çıkan devrimcileri teslim alamayacağını gösteriyoruz. Umut taşıyoruz halka, her gün umudu büyütüyoruz... Dün Hülya Şimşek abla-mız şehit düştüğünde anası, 'O benim yol göstericimdi' diyordu. Biz anamızın, babamızın yol gösteri-

cileriyyiz. Biz perçek kurtuluşun nereden geçtiğini gösteriyoruz.

Bu direniş büyük bir direniş. Karşımızda yalnızca iktidar yok, aynı zamanda emperyalizmde var. Onlara karşı direniyoruz. Ablukalara rağmen, polis baskısına ve terörüne rağmen, sloganlarla pe- liyoruz. Sizlerle birlikte dire çöktüreceğiz, zaferi koparıp alacağız”

Ali Rıza altış ve sloganların coşkusu arasında yerine otururken, yoldaşlarına karşı görevini yerine getirmiş almanın kıvançıyla başını hafif pe- riye çekeret vakarla baktı kendini izleyenlere... Ümüş ve Gülay'ın aralarında olmayışına üzüldü.

(s. 379, 380)

Gülayın vasiyetini yerine getiremediklerini Ali Rıza'ya anlatırken Sultan başını yerden kaldıramadı.

-Bakın benim ailemde benzer birşey yapabilir diye uyardı Ali Rıza. Üzüldüğünü belli etmek istemiyor, perici aile yapısının doğal davranışları olduğunu anlatmaya çalışıyor Sultan'a.

-Sana bir şiir okuyayım mı?

Sultan Ali Rıza'nın niyetini anladı. Zaten başka zamanlarda da onun şiir okumasından etkilenir, daha önce okuduğu yada dinlediği şiirler bile olsa, daha başka duygulara alıp götürürdü. En çok da Ahmet Arif'ten, Enver Gökçe'den, Nazım'dan okurdu. Son günlerde ise, Ümraniye'den yoldaşı olan Ümit İller'in kitabı elinden düşmez olmuştu. Şiir okumadığında ise teypden Ruhi Su yada Grup Yorumun kaseti eksilmezdi. Anadolu in-

sanını anlatan şiirler, Anadolu kokan türkülerle yo-
şuyordu Ali Rıza.

Ümit'in "Karanfil Halayı" isimli kitabını, ko-
modinin üzerinden eğilip aldı. Sarı bir kağıt parça-
sı yerleştirilmiş sayfayı açtı. Eli titredi hafiften.
Karşı sındaki ranzada yatan Ümit düştü aklına, sö-
zü seğirdi. Bir yudum su ile bağazını temizledik-
ten sonra okumaya başladı

ben bu yürüyüşü tanıyorum

inan tanıyorum

Tanya da böyle yaklaşmıştı Alman kampına
ne çok severiz Tanya'yı değilmi?

Tanya'larımızı

Olca'yı, Perihan'ı, Fintöze'ü, Eda'yı

ne çok seversin savaş arkadaşlarımızı

Biliyorum artık karanfiller sende

ve bundandır karanfil sevmişliğimiz

Sevinçten deliye döndün, ay göz kırptı sana
eştin onları

atlattın

kandırdın

Hangi dağ aşılmaz

getirin kurtaralım yalnızlığından

Hangi zarba şışsinir güclüyüm diye

getirin ayna tutalım ona...

Bu topuklular acıtmıyor artık ayaklarınızı.

tırmanıp bir yıldızı öpebilir

zip zip ziplayabiliirdin belki

en çokta gülümseyordun

fadına vara vara anlatacaksin herşeyi.

yavaş yavaş
meraklandırarak dostları
ne kolay oldu
aştın karanlığın uçaklarını...
sokak başları çevrilmiş
aramalar sıklaştırılmış
ne çıkar
biz yaşamın solukunda
aramalar, çevirmeler atlatılıyor işte
insan böyle zamanlarda mı sever
geceleeri.

Sustu. Sultan. şiirin devamını bekledi. Ali Rıza kitabı kapatıp komodinin üzerine özenle yerleştirmişti bile.

- Şimdilik bu kadar dedis, incecik boynunu artıcık ileri uzatarak. Gururlu bakışına büründü yeniden uzakları izlerken.

Adıyaman'ın bir dağ köyünden Ali Rıza. Merttir, gururludur, namusludur. Kaçak tütün pusu-
sularından aşırıp getiren "Kara"nın torunudur. Asıl
adı Hüseyindir dedesinin. Sınır boylarında kolcu-
larla, askerlerle çatışmalara girmişti Kara. Namı
yürümüştür dört bir yana. Adıyaman'ın dağ-
tanır olmuştur yıllar evvelden beri. Bundandır ki,
Kavi aşiretinin yiğit devrimcisi Ali Rıza'yı köyde
"Hasani Kara'nun oğlu Ala" diye ünlerler. Mertlik-
te yiğitlikte halkın değerlerini, geleneklerini ko-
rurken Ali Rıza, Feodal yapının gerici yanlarını
reddederak devrimcileşti. Feodal delikanlılık na-
muslu ve cüretli bir devrimci kişiliğe dönüştü. Feo-

dal gururun "pişmanlık getir çık" tekliflerinde ifadesini bulan yerlerde sürünüşüne tanık oldu. Gü-lüp geçti. O'nun gururu devrimciliğiyle yoğrulup baş-eğmezlik oldu. Reddettiği gericilik peşine düştü, direnişten vazgeçirmeye çalıştı, onlara da direnerek geldi bugüne.

Sultan, şiri neden yarım bıraktığını düşünerek çıktı evden. Yolda iş dönüşünün yorgunluğu yüzlerine yansıyan kadınlardan birini çevirip, ablukanın durumunu sordu. Yine yoğundu. Yine karanfillere al konulduğunu söyledi, aklere temizliğe giden kadın.
(Sayf: 386-389)

Zeynep, mahalleyi ablukaya alanların arasından daha yeni firar etti. Ambulansın egzozundan çıkan duman daha genizleri yakıyor. Armutlu sokaklarından sloganların yankısı duyuluyor henüz. Barikatın eli sapanlı çocuklarından biri geliyor nefes nefese.
- Ali Rıza amca şehit düştü!...

Barikatçıların sloganlarını, direniş eziminin önünden yükselen slogan ve marşlar bastırıyor. Olsun, Ali Rıza bizi duyar, kavgası sürer, seudası yürekten yüreğe taşınır diyorlar. Son sesteriyle bir daha haykırıyorlar:

"Kahramanlar ölmez halk yenilmez"

Kadirin gözü barikatın olduğu yerde Ali Rıza'nın gözyaşlarını arıyor. İşte tam burada yerlere yuvarlanmıştı diyor yanındaki barikat direnişçisine.

- Ailesi Ali Rıza abiyi direnişten vazgeçirmek için çok uğraştı. Olmayacağını anlayınca kaçırmaya kalkıştılar. O gelmeye ceğini, direnişini sonuna kadar sürdüreceğini anlatıyordu. Yürümekte

zorluk çekiyordu. Ailesi bir fırsatını bulup kucaklarına alarak kaçırmaya başladılar. O, abisinin kucağında bas bas bağılıyor, düşün yaktan diye. Biz ailesini ikna etmeye çalışıyoruz, ama yok. Hiç kulaklarımdan gitmiyor, bize dönüp "bırakmayın beni" diye bağırması. Nasıl olduysa yolumun ortasında yuvarlanmaya başladı. Çok seviyoruz oğlumuzu diyarlardı. Bir deri bir kemik kalmış oğullarının yerlerde sürüklenmesine aldırmadılar. Tam şurada yuvarlandı. Ayağa kalkamadı. İlk kez ağladığını gördüm. Çok zoruna gitmişti. Uzun zaman bu olayı her anışta gözleri yaşardı. Sakinliğiyle, mütevatiliği ve bilgece konuşmalarıyla buradaki herkes O'ndan mutlaka birşeyler öğrenirdi.

- Benim şansım yokmuş, tanıyamadım dediyarındaki genç barikatçı...

Yerinde duramıyor Ali Rıza.

- Herşey bir nokta hedefi. Canım, diyardurmadan. Bilinci gidip geliyor dünden beri. Artık sabahları herkesten önce kalkıp, bahçeye çıkamıyor. Çayını yudumlayamıyor gökyüzünün denizle birleştiği noktaya gözlerini dikerak. Kendine ait olan tek zamanını, sabah keyfini yapamıyordu artık. İşe gidenler önünden geçerken, saygıyla toplanıp selamlayamıyor üç gündür. Direnişçiler dünkü toplantılarında O'nun işlere yardımcı olmak için sunduğu önerilerden, sorunların çözümüne katkısından yararlanamadılar. Alınan kararlara saygısına tanık olamadılar. Resit'i hainleşmenin

esliğindeyken dahi eğitmeye, öğretmeye çalışan sesi duyulmuyor.

- Genç arkadaşlara anlayışla yaklaşmalıyız, saygılı olmalıyız. İşleri yoğun, onlara daha çok destek olmalıyız. Öğretici ve eğitici olmalıyız. Kimseye bağırıp çağırıp hakaret etmeye hakkımız yok, onların fedakar ve emekçi yanlarına saygılı olmalıyız. Ölüm orucu savaşçısı olmanın layığıyla hareket etmeliyiz. Ufak tefek şeylere takılmak yerine direnişe kilitlenmeliyiz.

Bu gece iyice ağırlaştı.

Tek kişilik bir odada, kırmızı tişörtünü giymiş hedefini nişanlıyor Ali Rıza da. Kaç gündür susan Ali Rıza ağırlaşınca konuşmaya başlıyor. Bilinci bulanık, gidip geliyor, ama herkesi ismiyle tanıyor, ismiyle seslenip konuşuyor. Bilinci arçık halde ölümü yenmeye koşullamış kendini. Müthiş bir irade sergiliyor. 343 gündür olduğu gibi: Direnişin gücüyle eşit Ö'nun açlık günleri. Zeynep gibi Ümraniye'nin birinci Ölüm Orucu ekibinden.

Sayıklıyor, bilinç altına yerleşen, izleyen benliğini kaplayan ne varsa...

- Herşey kırmızı, herşey parti-cephe... Adalet... Ahmet İbili... Canım herşey bir noktadır? Herşey bir noktadan ibaret... Son nokta nedir? Canım.

Odadakilerle tektrek konuşuyor gibi sayıklıyor Ali Rıza. Emekçiliğini sevdiği Hakan'ın eli Ali Rıza'nın yüzünde geziniyor. Başı dik, sağa sola düşmüyor. Hayatını izliyor başı. Göğsünün üzerindeki ellerini tempo tutup bağırarak, neşeyle

konuşuyor. Söyledikleri ve sorularlara verdikleri cevaplar öyle mantıklı ki, bir an bitincinin direnişini anlayamıyor odadakiler. Sadece normal olma yan. bir durumun andışı yüreklerini sıızlatıyor.

Hakan ellerini tutuyor, öpüyor, öpüyor. O bırakmak istemiyor elini. Hakan öptükçe O sevgisini ciğerlerine doldurmak ister gibi derin derin nefes alıyor, iç geçiriyor. Gözlerini açıyor, Hakan'ın gözlerinin ta içine bakıyor. Alnından ter damlacıkları göz kapaklarına iniyor.

-Haydi kapat gözlerini silelim diyor Hakan kapatıyor.

- Beni seviyor musunuz?

Odadakiler birbirine bakıyor. Şaşırmıyorlar soruya. Sultan ve Hakan aynı anda cevaplıyor Ali Rıza'yı

- Senin bizi sevdiğin kadar, ölecek kadar... ölecek kadar.

Gülüm süyor Ali Rıza

Beş dakika önce yol yoldaşı Zeynep'in şahit düştüğünü duyabilse, hissedebilse sayıklamasında da olsa gülebilmirdi hiç...

Sesi kısılmaya başlıyor. Ama dudakları durmuyor, direniyor teslim almuyor.

Kulaklar eğiliyor ne dediğini anlamak için.

Teypten Ruhi Su'nun tok sesi geliyor. Öylesine büyük bir haz duyuyor ki, parmaklarıyla ritim tutuyor, gözlerini kapatıp dinleniyor.

-Şiir okuyalım mı, diyor Hakan. Şiiri çok sevdiğini biliyor.

-Evet evet... diyor. Mırıltılı sesi yetmiyor

başını sallayarak teyid ediyor.

Sultan "Karanfil Hala'yı" nı alıyor eline. Okumaya başlamadan kitabın arkasındaki resmi yaklaştırıyor gözüne.

- Bak bu kim?

Gözlerini kısarak, tüm dikkatini toplayarak resme baktı. Birden resmin aldığı o küçücük kareyi parmakları ile sevmeye başladı.

- Ümit. Ümit İltis, ümit güzel insan dedi okşarken. Kitabı öyle bir kavradı ki neredeyse yırtacak. Tuttu bırakmıyor. Sultan kırk dil döküyor kitabı alıp O'na en sevdiği şiirleri okuyabilmek için.

Bütün şiirleri tek tek okuyor Sultan. Her şiirden sonra sordu

- Devam edeyim mi?

Şiir gibi yaşayan, türküler gibi mert ve yarlısız olan Ali Rıza ölümü de şiirler, türkülerle karşılıyor. Gün ışığında kitapta artık okunacak şiir kalmıyor. Ara ara yine kağanın şiirini yazarın adını sayıklıyor.

Zeynep'in cenaze töreninin sloganları geliyor uzaktan. Ali Rıza anlatmayı sürdürüyor.

- Ben tecritte yaşamayacağım. Düşüncelerimi değiştirmek için işkenceler yapmanıza izin vermeyeceğim. Yoldaşlarımı seviyorum. Onlarla birlikte yaşayacağım, ekmeğimi bölüşeceğim... Her şey kırmızı, her şey sarı. Her yer her şey kırmızı olsun... Ben gidiyorum, haydi gel al alabiliyorsan düşüncelerimi...

- Söz veriyorsun sana, her yer kızıl olacak. Dü-

şüncelerimiz iktidar olacak, söz veriyoruz sana Ali Rıza. Seninle gurur duyuyoruz.

Gülümüyor Fidan'ın söylediklerine. Sayıklaması dinmiyor.

- Ahmet İbili Müfrezesi Ölüm Orucu Savaşçısı Ali Rıza. Parti-Cephe'li Ali Rıza, Komutan Ahmet İbili, Komutan Ali Rıza Kurt... Miratıyöz idit...

- Uzun yolculuğa, yoldaşlarına kavuşmaya, ölümü yenmeye hazır mısın diyor Selim.

- Evet hazırım, huzurluyum. Kahraman yoldaşlarım... Gülsüman abla, Şenay, Hülya abla... Çok seviyorum... Adalet, özgürlük, aydınlık, ışık, umut Parti-Cephe, Mahir...

Odadakiiler büyülenmiş bir sessizlik içinde duygular denizinde, inancın böylesine tanık olmanın gururunda dalgalanıp duruyor. Saatlerdir tanık oldukları her kareyi beyinlerine yerleştirmek istiyorlar.

Hakan, sakalını, saçlarını, bıyıklarını tarayıp düzetti, sabah temizliğini yapıyor. Dudakları saatlerdir konuşmaktan kurumuş. Kaşıkla su veriyor Sultan. İktikçe bir daha birdaha... Sultan elini saçlarına götürüyor.

- Terlemiş. Yeni silmiştin yüzünü...

Sultan daha sözünü bitirmeden Ali Rıza'dan birden ter boşalıveriyor. Hakan eliyle vücudunu yaklıyor, iç çamaşırına kadar terden sıırılsıklam. Bir saniye içinde yaşanıyor her şey. Silip kuruluyor. Yeniden elini tutuyor. Hakan'ın elini bırakmak istemiyor. Sanki can havliyle sıkıyor elini.

Nefes alışverişleri düzensizleşiyor. Hırıltı-

ya döndü. Son kez bütün yoldaşları, direnişçiler pe-
lip alınından öpüp vedalaştılar. Ruhi Su harla tür-
külerini söylüyor Ali Rıza için.

Son kez kara gözlerini irice açtı, acıyla ka-
rışık olanca güzelliğiyle yoldaşlarına baktı. Başını
harifçe yana yatırıp derinden bir nefes alıp verdi:

Törenlerde, anmalarda şiir okur gibi huzurla
ölüm süzleştirdi Ali Rıza. Görevini yerine getirmenin
mutluluğu yüzünde takılı kaldı.

"Her şey kırmızı - sarı..."

Katıfalkı tepeden tırnağa sarı ve kırmızıy-
la hazırlanıyor. Sarı satenlerle, en koyusundan kı-
rmızı satenlerle katıfalka yerleştiriliyor. Üzeri ka-
ran fiillerle bezeniyor. Ruhi Su, Ali Rıza omuzlara
alınana kadar türküler söylemeyi sürdürüyor.
Ali Rıza uyur gibi, dinliyor türküleri.

"Benim kabem insandır... Hele nenni dost nenni...
Kuranda kurtaranda insan ölü insandır..."

Megafonlar mahalle içinde Ali Rıza'nın şehit
düşüşünü haber veriyor.

"Onlar 343 gündür açtılar. Ali Rıza Demir de
bugün Zeynep Arıkan'ın ardından şehit düştü. Siz
sokağa çıkarsanız daha çok ölecekler siz susar-
sanız daha çok ölecekler..."

Akşam abluka daha da yoğunlaşıyor, bütün gi-
riş çıkışlar tutulu. Altıyüz kişi toplanıyor, kapının
önünde. Selim, evin önünde toplananlara, Ali Rıza-
nın ölüm orucu gönüllüsü olduğu yazısından, bantta
taktığında yaptığı konuşmalarından bölümler okuyor.
Evin önü kalabalıklaştıkça sesler yükselmiyor. Derin

bir sessizlik içinde her söz bilinglere, yürek-
lere sesleniyor. Selim gür sesiyle okumayı sür-
dürüyor:

- "Oligarşi ve emperyalizme kafa tutaca-
ğız. Bu savaşta yer almak, bu savaşın en önünde
olmak. bana büyük bir mutluluk ve huz veriyor,
verecek. Sınıflar savaşının bu kesitinde asli unsur
olarak yer almak çok güzel birşey..."

"Sizi seviyoruz Türkiye halkları. Sizden güç
alıyoruz. Sizin için ölüme yürüyoruz. Size herşey
layık. Canımız, kanımız size feda olsun. Sizin için
herşeyi ama herşeyi yapacak kadar fütursuz ve
pervasızız..."

Zaferi taarruzumuza başlarken kazandık.
Kürt halkı! Ateşin ve güneşin çocukları! Us-
lanmaz, boyun eğmez halk. Her daim savaşan, sa-
vaşçı halk. Yenilgilerden, kahredici ihanetlerden
yılmadan, yanından ayağa kalkan, hahramanlıklar
yaratan halk!... Senin parçan, senin ciğerin, senin
göz bebeklerin direnirken, sen susamazsın. Sen kanı-
nı dökenle barışamazsın. Teslim olamazsın."

Duyan geliyor direniş evrimin önüne. Barikat-
takiler kahre diyorlar arada olamadıkları için. Sult-
tan, her gelişinde yüreklerine doldurduğu cesa-
retle ve özgüvenle, "direnışçilerin güvenliği sizin
elinizde, kendi canınız gibi koruyacaksınız" de-
meseydi, dururlarmıydı şimdi. Yüzlerce insanına-
rasına karışıp marşlar söylemezlermiydi...

Kıpkızıl bir güneş gibi doğuyor kapıda bek-
leyenlerin üzerine Ali Rıza, Mezalelerin aydınlattı-
ğı karan filer arasında birtak yüzü görünüyor.

Taşıyan omuzlar güçlü. Eller çalızarak nasır laşır, bilekler güçlenirmiş, onların omuzları şahitleri taşıya taşıya güçlenir. Sokaklar öfkeyle sarsılıyor. Yollar aydınlanıyor. Armutlu en gürkemli yürüyüşlerden birini yaşıyor. Barikatlarda elden ele geçiyor Ali Rıza. Üçüncü barikatta duruyor. Bir bayan sesi avarızı çıktığı kadar bağıra bağıra bir şiir okuyor. Ali Rıza'nın yanında.

(....)

Gör nasıl yeniden yaratılırım / Namuslu, genç ellerinle. / Kızlarım / Oğullarım var gelecekte / Her biri vâgeçilmez cihan parçası. / Kaç bin yıllık hasretimin koncası, / Gözlerinden, / Gözlerinden öperim, / Bir umudum sende, / Anlıyor musun?"

(...)

Sabah yeniden omuzlara alınıyor Ali Rıza. Kadınlar, genç-yazlı erkekler, törene katılan herkes son kez kızıl yıldızlı bantından öpüyor. Gözyaşlarıyla yıkanıyor alın bantı. Öyle güzel ki, hiç ölmüş buz gibi bir beden öpe koklaya sevilir mi? Ama yüzlerce insan O'nu öpe koklaya seviyor. Dört yaşında bir çocuk annesinin eteğinden çekiyor.

-Bende öpeceğim...

Kucağına alıyor annesi, uzatıyor tertemiz alına dudaklarını. Devrimciğin saflığı, çocuk saflığıyla buluşuyor.

Köyüğü'ne kadar omuzlarda sloganlarla taşıyor Ali Rıza. Ailesi yüzünden, ambulansa konulurken geride kalanların yüreğinde bir ukte kalıyor. Yalnız bındiriliyor ambulansa.

Sloganlar zılgıtlar alkışlar hiç kesilmiyor.

Barikattakiler bağırip zafer işareti yapıyor.

- Yalnız değilsin Ali Rıza, yolun açık olsun...
Seni zaferden sonra alacağız...

Kalabalığın içinden iki küçük çocuk, ambulans hareket ettiğinde ağlayarak bağırmağa başlıyorlar körpe sesleriyle:

- Ali Rıza amca seni zaferden sonra alacağız...

Biraz ileride ailesinin izniyle polisler ambulansı durdurup içine biniyor ve uzaklaşıyor.

Günler sonra geliyor köyünden haber. Bin kişi katılıyor cenazesine. Kız kardeşi uğruna öldüğü bayrağını göğsüne yerleştiriyor. Ali Rıza'nın reddettiği korucu akrabaları, aşiretlerinin yüzkaraları kardeşinin üzerine yürüyor. Bin kişinin içinden birden yükselen "Katil Devlet" haykırışına engel olamıyorlar.

(Syp: 447-457)